U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky, JUDr. Jaroslava Hubáčka, JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobců: **I. A.,** zastoupený JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 19. 1. 2010, č. j. 46 Az 42/2009 - 69,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky JUDr. Ireny Slavíkové **se určuje** částkou **8640 Kč**. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 19. 1. 2010, č. j. 46 Az 42/2009 - 69, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen ministerstvo“) ze dne 16. 6. 2009, č. j. OAM-154/LE-05-05-2009, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 352/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“). V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že se ztotožnil se závěrem ministerstva o nevěrohodnosti stěžovatelovy výpovědí, v nichž si jednak protiřečil a jednak je měnil. Stěžovatel neuváděl skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v ust. § 12 zákona o azylu. O stejných situacích, eventuelně skutečnostech, vypověděl stěžovatel rozdílně v pohovoru při podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany a v pohovoru, který s ním byl později proveden za účelem objasnění stavu věci před vydáním rozhodnutí o jeho žádosti. Krajský soud

neuvěřil výpovědím stěžovatele vztahujícím se k důvodům opuštění země původu a rozhodnutí ministerstva považuje za správné.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž odkazoval na ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti kasační stížnosti. Podle ust. § 104 odst. 4 s. ř. s. není kasační stížnost přípustná, opírá-li se mimo jiné o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stížními námitkami, které se týkaly pronásledování stěžovatele z důvodu jeho příslušnosti k rodu Adai, procesního postupu ministerstva při vyžádání podkladů na Velvyslanectví České republiky v Kazachstánu a hodnocení údajů o zaměstnání stěžovatele uvedených při vyřizování víza do České republiky se Nejvyšší správní soud nemůže zabývat, neboť tato argumentace nebyla v žalobě zmíněna, a to ani v náznaku. Jednalo se o přitom o argumentaci, jejíž skutkový základ byl či mohl být stěžovateli v době podání žaloby nepochybně znám, takže mu nic nebránilo ji v žalobě uplatnit. Tyto stížní námitky jsou proto nepřípustné.

Po konstatování přípustnosti části kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by totiž tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, byl do s. ř. s. zaveden zákonem č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Ve věcech azylu v nové úpravě institutu nepřijatelnosti (§ 104a s. ř. s.) je nyní kasační stížnost mimořádným opravným prostředkem omezeným na případy objektivní nutnosti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu. Z těchto důvodů bude kasační stížnost ve věcech azylu přijata k projednání jen tehdy, jestliže rozhodování o ní umožní Nejvyššímu správnímu soudu zároveň plnit obecnější sjednocující funkci v systému správního soudnictví. S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní procesní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To prakticky znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že kasační stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny

judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může vyvstat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Pokud jde o stížní námitku pochybení ministerstva při posuzování věrohodnosti výpovědí stěžovatele, otázkou posuzování věrohodnosti výpovědí žadatelů o mezinárodní ochranu se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval. Např. v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70 (publikovaný pod č. 1749/2009 Sb. NSS a dostupný na www.nssoud.cz) mimo jiné uvedl, že „Ani maximální úsilí žadatele a žalovaného však nemusí být vždy úspěšné a řadu tvrzení žadatele nebude možné nijak doložit ani vyvrátit. Pro taková tvrzení se obecně aplikuje důkazní standard „přiměřené pravděpodobnosti“. Pokud je byť jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele je pravdivé či že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, žalovaný nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit jej z dalšího posuzování; naopak, musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení odůvodněnosti žádosti a přiřadit mu patřičnou váhu.“ Rovněž v rozsudku ze dne 30. 6. 2010, č. j. 9 Azs 16/2010 – 229, (dostupný na www.nssoud.cz) vyslovil, že „Otázka věrohodnosti tvrzení žadatele o mezinárodní ochranu je svým způsobem neuralgickým bodem celého procesu rozhodování o udělení mezinárodní ochrany, neboť zcela zásadním způsobem ovlivňuje další postup ve věci, jakož i její konečný výsledek. Žadatel je totiž povinen poskytovat nezbytnou součinnost a uvádět pravdivé a úplné informace, na jejichž základě pak správní orgán zjišťuje podklady pro vydání rozhodnutí (§ 49a zákona o azylu) ...pokud je zpochybněna celková věrohodnost žadatele, znamená to, že jeho žádosti nemůže být vyhověno, aniž by se jí správní orgán, resp. krajský soud v rámci své přezkumné činnosti nějak blíže věcně zabývaly.“ V tomto rozsudku také Nejvyšší správní soud zdůraznil, že důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti se aplikuje i na posouzení věrohodnosti jednotlivých dílčích tvrzení

žadatele o azyl, která jsou posléze podkladem celkové úvahy správního orgánu. Pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti, může správní orgán bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení.

V dané věci ministerstvo na základě provedeného pohovoru pro řadu rozporů v dílčích tvrzeních a neznalosti stěžovatele dospělo k závěru, že jeho příběh je nelogický a že stěžovatelem tvrzené události a jejich průběh je nepravděpodobný. Šlo o rozpory v tvrzeních ohledně zbavení způsobilosti k právním úkonům či invalidity, ohledně opakovaných zadržení policií a následných propuštění bez podepsání protokolu a bez trestního obvinění, ohledně nastrčení drog do automobilu, s nímž po několika letech od svých problémů v místní vojenské posádce projížděl městem Karaganda, a to bez jakéhokoli trestněprávního či jiného vyústění, o rozpory ve výpovědích ohledně nedobrovolnosti jeho umístění na psychiatrii, o rozpory v názvech organizací, na něž se obracel, a další. Ministerstvo na internetu nenalezlo žádnou informaci ve zdrojích, na něž stěžovatel poukazoval, která by se vztahovala přímo k jeho osobě. Hodnocení věrohodnosti výpovědí stěžovatele nepostrádá logiku a racionální důvody. Obdobně se věrohodností výpovědí žadatelů o mezinárodní ochranu zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudcích např. ze dne 21. 12. 2005 č. j. 6 Azs 235/2004 - 57, ze dne 14. 5. 2008 č. j. 7 Azs 25/2008 – 105, ze dne 24. 7. 2008 č. j. 2 Azs 49/2008 - 83, dostupné na www.nssoud.cz.

Také námitku nedostatečně zjištěného skutkového stavu shledal Nejvyšší správní soud nepřijatelnou. Jak rozhodnutí ministerstva, tak i rozsudek krajského soudu odpovídají požadavkům přezkoumatelného správního a soudního rozhodnutí formulovaným v rozsáhlé judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 - 75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS a na www.nssoud.cz). Ministerstvo vycházelo jak z výpovědí stěžovatele, tak z informace ministerstva zahraničních věcí ze dne 25. 9. 2008 a 25. 5. 2007, ze zprávy Ministerstva zahraničí USA o dodržování lidských práv v Kazachstánu za rok 2008 a z aktuálních informací o Kazachstánu v databázi ČTK. Z ničeho, co tvrdí stěžovatel či co jinak v řízení vyšlo najevo, neplyne, že by uvedené informační zdroje byly v otázkách relevantních pro projednávanou věc nepřesné, zkreslené či nepravdivé. Není tedy patrné, že by řízení o stěžovatelově žádosti o azyl, a posléze o žalobě, bylo zatíženo hrubým pochybením při zjišťování skutkového stavu, které by mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci stěžovatele.

K obecnému poukazu stěžovatele na nepříznivou politickou situaci a situaci v oblasti lidských práv v zemi původu lze odkázat na závěr vyslovený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2006, č. j. 5 Azs 262/2005 – 47, dostupném na www.nssoud.cz, v němž se uvádí, že „Právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení azylu se jeví vždy konkrétní situace stěžovatelky, nikoli stěžovatelkou v obecně rovině tvrzená neutěšená situace v řadách policie a na úřadech v zemi původu.“ Nejvyšší správní soud v souvislosti s nepříznivou situací homosexuálů v Kazachstánu, na niž poukazují zprávy zabývající se stavem dodržování lidských práv (např. zprávy MZV USA apod.), dodává, že i pokud by ministerstvo shledalo příběh stěžovatele věrohodným, tíživá situace homosexuálů v Kazachstánu spojená s omezováním

jejich práv či incidenty s policií a šikanou v armádě, by bez přistoupení dalších okolností zásadně nepostačovala jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany či doplňkové ochrany v České republice (§ 12, § 14a zákona o azylu), neboť ústrky, které tam homosexuálům hrozí, obvykle nedosahují dostatečné intenzity (srov. k homosexualitě jako azylově relevantnímu důvodu rozsudek ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publikovaný pod č. 1066/2007 Sb. NSS a na www.nssoud.cz).

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na stížní námitku uplatněnou v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud také neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Stěžovateli byla pro řízení o kasační stížnosti soudem ustanovena zástupkyní advokátka podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. a v takovém případě platí odměnu advokátky včetně hotových výdajů stát. Podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b) c) d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, náleží advokátce odměna za tři úkony právní služby po 2100 Kč (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, další porada přesahující 1 h a doplnění kasační stížnosti) a podle ust. § 13 odst. 3 citované vyhlášky náhrada hotových výdajů ve výši 900 Kč, celkem tedy 7200 Kč. Protože advokátka je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se její odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinna odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 1440 Kč. Celková částka odměny tedy činí 8 640 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. srpna 2010

JUDr. Eliška Cihlářová

předsedkyně senátu